

ולרבי יוחנן דאמר אפילו מסר לו שלהבת פטור כולי -

And according to ר"י who maintains that even if he gave over a torch to him he is פטור, etc.

Overview

The גמרא cited a ברייתא which stated that if one gave a שור ובור to a חש"ו that they should watch it, and it caused damage, the owner is חייב; however if he gave them אש to watch and it damaged, then he is פטור. There is a dispute between ר"י and ר"ל concerning this אש which was given to the חש"ו. According to ר"ל this אש refers to a גחלת (however if it were a שלהבת the owner would be חייב). The גמרא assumes that if אש (in the ברייתא) refers to גחלת (according to ר"ל), then שור קשור ובור מכוסה refer to שור ובור (where the owner is חייב and אש.¹) However according to ר"י who maintains that even if חש"ו is להבת, the owner is פטור, then (the גמרא assumes that) the counterpart of שלהבת is שור מותר ובור; [the גמרא asks] why is there a difference between them?! תוספות challenges this assumption that the counterpart of שלהבת is שור מותר ובור; מכוסה; perhaps the counterpart of שלהבת (according to ר"י) is (still) שור קשור; מכוסה; and שור ובור!

תימה מאי קשה ליה הא שלהבת לרבי יוחנן כמו גחלת לריש לקיש -

It is astounding! What is the difficulty?! For a שלהבת according to ר"י is the same as a גחלת according to ר"ל! Just as ר"ל maintains that if you give a גחלת to a חש"ו you are פטור, similarly ר"י maintains that you are פטור even if a שלהבת was given to the חש"ו.² The status of a שלהבת according to ר"י, is equal to a גחלת according to ר"ל. Therefore the גמרא -

ובשור קשור ובור מכוסה יכול להעמידו -

could have established the ברייתא by a שור קשור and a בור מכוסה. The reason for the difference between שור ובור and שלהבת -

ומשום דחרש עביד לנתוקי ולנתורי כמו שאמר לריש לקיש -

Is because the חרש tends to untie and uncover the שור ובור, but not to set fire with the שלהבת³, precisely the way the גמרא explained ר"ל. According to

¹ תוספות ד"ה שור. See previous while עביד לנתוקי ונתורי is שור ובור.

² It would seem that ר"ל maintains (in the קשיא) that just as by a גחלת it is the view of חש"ו that the גחלת will not be מלבה (ignite); similarly ר"י maintains that the חש"ו will not ignite anything with the שלהבת (alternately; see following footnote # 3); that is why the owner is פטור.

³ The facts seem to be that the owner had the חש"ו watch over a שלהבת that was in the owner's רשות. If the חש"ו would have left it alone no damage would have happened. [In fact it would have eventually become extinguished.] It was only because the חש"ו took the שלהבת and ignited something; that the fire spread to the neighbor's רשות. Therefore the owner should be פטור. However by שור ובור where it is דרכו of the חש"ו to לנתוקי ולנתורי, therefore the owner is חייב; similar to the explanation according to ר"ל.

ל"ל a גחלת is the כוונה of a מכוסה שור קשור ובור, similarly according to ר"י (who equates a גחלת with a [לר"ל] שלהבת); a שלהבת is (also) the כוונה of a מכוסה שור קשור ובור. The same distinction between שור ובור and גחלת that the גמרא makes according to ר"ל, will apply between שור ובור and שלהבת, according to ר"י. Why does the גמרא assume that since ר"י interprets the ברייתא of באש כ משא"כ to be referring to a שלהבת, therefore the כוונה of a שלהבת is a מכוסה שור מותר ובור?

answers: תוספות

ויש לומר דמשמע ליה דטעמא דרבי יוחנן דפטר משום שהקטן שומרו –

And one can say; that it seems to the גמרא that the reason that ר"י exempts the owner when he gave over a שלהבת to a חש"ו, is because the קטן guards the שלהבת.⁴ Not only -

ואין הקטן עושה היזק אלא אדרבה עושה שמירה –

Does the קטן do no damage, but rather on the contrary the קטן provides protection that the שלהבת should not damage. Without the חש"ו, however the שלהבת would not be שמירה, בחזקת שמירה, therefore it is compared to a מגולה שור מותר ובור.⁵

תוספות explains that according to this interpretation an additional difficulty will be clarified:

והשתא ניחא דלא תיקשי לרבי יוחנן דמוקי לה בשור מותר ובור מגולה –

And now that we assume that the חש"ו add שמירה, a difficulty will be resolved; that we cannot ask, according to ר"י who establishes the ברייתא by a שור מותר ובור מגולה -

אמאי נקט שמסרו לחרש שוטה וקטן והא בלא מסרו נמי חייב –

Why does the ברייתא mention that he delivered it to a חש"ו, for even if he did not deliver it to a חש"ו he would also be liable since it is a שור מותר ובור? The answer is –

דנקט מסרו לרבנותא אף על פי שעשה שמירה קצת –

That he mentions מסרו לחש"ו as a novelty; that even though the חש"ו provided a partial שמירה, nevertheless he is חייב.

ובהאי סברא פליג אריש לקיש:

And it is in this reasoning that ר"י argues with ר"ל. For ר"ל maintains that the חש"ו decrease the שמירה; therefore even if he gave a מכוסה שור קשור ובור to a חש"ו, the

⁴ The reason for this assumption is because it is highly unlikely that a שלהבת (which is extremely prone to damage) should be intrinsically considered שמור (as a גחלת). It must be that the reason the owner is שמור is because the חש"ו provide שמירה for the שלהבת. Otherwise if there were no חש"ו the owner would be חייב, since it is not שמור. Therefore the כוונה is מגולה שור מותר ובור, where it is also not שמור, בחזקת שמירה.

⁵ According to ר"ל the חש"ו provide no שמירה at all. Therefore we must assume that if בגחלת (באש) the owner is שמור that is because it is considered שמור intrinsically. Therefore the כוונה of a גחלת is שור קשור ובור מכוסה, which is also intrinsically שמור. However ר"י maintains that the reason why (even) בשלהבת he is שמור is on account of the שמירה of the חש"ו, indicating that without this שמירה the שלהבת is not שמור. Therefore the כוונה of a שלהבת (which is not intrinsically שמור) is a מגולה שור מותר ובור.

owner is חייב (and [certainly] if he gave over a שלהבת he will be חייב). However ר"י maintains that if he gave over (even) a שלהבת⁶ to a חש"ו he is פטור.⁷

Summary

The reasoning behind the dispute between ר"י ור"ל is that ר"י maintains that a חש"ו add somewhat to the שמירה; while ר"ל maintains that the חש"ו (generally) diminish the שמירה.

Thinking it over

1. גמרא asks; since a שלהבת לר"י is like a גחלת לר"ל, why does the גמרא compare it to a מגולה שור מותר ובור מגולה. Seemingly תוספות could have asked since a שלהבת לר"י is like a גחלת לר"ל, then what is the גמרא's question on ר"י (more than on ר"ל)?! The same answer that we apply to ר"ל will apply to ר"י as well (regardless whether it is מותר or קשור)!⁸

2. How did תוספות understand the status of the שלהבת (and the relationship between the חש"ו and the שלהבת) in the קשיא, and how did he understand it in the תירוץ? What caused this change?

3. In the previous תוספות (concerning ר"ל) the חרש was specified as the one who will untie the שור וכו'; however in this תוספות (concerning ר"י) it is the קטן who is specified as the one who guards the שלהבת. Is there any significance to this?

---

⁶ Seemingly the same would apply if he gave over a מכוסה שור קשור ובור מכוסה to a חש"ו he would be פטור according to ר"י; since basically it is בחזקת שימור and the חש"ו merely add to its שמירה but do not diminish it.

⁷ The גמרא subsequently explains the difference, that by a שלהבת it cannot do damage (if the חש"ו merely neglect to watch) unless the חש"ו actually take the שלהבת and do the igniting themselves (צבתא דחרש קא); however by a מגולה שור מותר ובור מגולה, there if the חש"ו are negligent in their watching, the שור ובור will damage on their own. See תוספות רבינו פרץ. See however וביאור בד"ה ושלח ב"ה who maintains that according to תוספות the difference between שור ובור and אש is that שור ובור is ברי הזיקה; however אש is לא ברי הזיקה. עיי"ש באריכות ובש"מ בשם ר' ישעי' מהרש"א.

⁸ See מהרש"א.